

Finansutskottets verksamhet riksmötet 2023/24

Utskottets ämnesområden

Finansutskottet bereder ärenden om riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken samt ärenden som rör Riksbankens verksamhet. Utskottet ska också följa upp och utvärdera Riksbankens verksamhet. Till utskottets uppgifter hör också att sammanställa statens budget och bereda ärenden om

- utgiftstak och ramar för utgiftsområden
- anslag inom utgiftsområdena
 - 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning
 - 25 Allmänna bidrag till kommuner
 - 26 Statsskuldsräntor m.m.
 - 27 Avgiften till Europeiska unionen
- granskning och beräkning av statens inkomster
- penning- och valutapolitiken
- statsskuldspolitiken
- kredit- och fondväsendet och det affärsmässiga försäkringsväsendet
- kommunal ekonomi
- statliga arbetsgivarfrågor
- statlig statistik
- statlig redovisning, revision och rationalisering samt andra förvaltnings-ekonomiska ärenden
- Riksrevisionen i den utsträckning ärendena inte hör till konstitutionsutskottet
- statlig egendom
- offentlig upphandling
- budgettekniska frågor.

Utskottets sammansättning

Inledning

Under riksmötet 2023/24 hade utskottet den sammansättning som framgår nedan. Fem av ledamöterna tillhörde Socialdemokraterna, fyra Sverigedemokraterna, tre Moderaterna, en Centerpartiet, en Vänsterpartiet, en Kristdemokraterna, en Miljöpartiet och en Liberalerna.

Ordförande i utskottet var Edward Riedl (M). Vice ordförande var Mikael Damberg (S).

Ledamöter

1. Oscar Sjöstedt (SD)
2. Mikael Damberg (S), vice ordförande
3. Edward Riedl (M), ordförande
4. Gunilla Carlsson (S)
5. Dennis Dioukarev (SD)
6. Björn Wiechel (S), ledig t.o.m. 2023-09-24
7. Jan Ericson (M)
8. Ingela Nylund Watz (S)
9. Charlotte Quensel (SD)
10. Adnan Dibrani (S), t.o.m. 2024-07-15
Eva Lindh (S), fr.o.m. 2024-07-16
11. Ida Drougge (M)
12. Ali Esbati (V), t.o.m. 2024-01-07
Ida Gabrielsson (V), fr.o.m. 2024-01-08
13. Hans Eklind (KD)
14. Martin Ådahl (C)
15. David Perez (SD), ledig fr.o.m. 2024-04-01 t.o.m. 2024-08-19
16. Janine Alm Ericson (MP)
17. Cecilia Rönn (L)

Suppleanter

1. Mattias Eriksson Falk (SD)
2. Eva Lindh (S), t.o.m. 2024-07-15
Peder Björk (S), fr.o.m. 2024-07-16
3. Adam Reuterskiöld (M)
4. Joakim Sandell (S)
5. Josef Fransson (SD)
6. Hanna Westerén (S)
7. Emma Ahlström Köster (M)

8. Fredrik Olovsson (S)
9. Ulf Lindholm (SD), t.o.m. 2023-09-20
Katja Nyberg (SD), fr.o.m. 2023-09-20
10. Peder Björk (S)
11. Lars Beckman (M)
12. Ilona Szatmári Waldau (V)
13. Yusuf Aydin (KD)
14. Elisabeth Thand Ringqvist (C)
15. Joar Forssell (L), fr.o.m. 2023-10-06
16. Linus Lakso (MP), t.o.m. 2024-01-25
Annika Hirvonen (MP), fr.o.m. 2024-01-25
17. Oliver Rosengren (M)
18. Ida Gabrielsson (V), t.o.m. 2024-01-07
Andreas Lennkvist Manriquez (V), fr.o.m. 2024-01-08
19. Ulrika Liljeberg (C)
20. Cecilia Engström (KD)
21. Larry Söder (KD)
22. Katarina Luhr (MP)
23. Elin Söderberg (MP), t.o.m. 2024-01-25
Mats Berglund (MP), fr.o.m. 2024-01-25 t.o.m. 2024-05-16
Linus Lakso (MP), fr.o.m. 2024-05-16
24. Juno Blom (L), t.o.m. 2023-10-06
Martin Melin (L), fr.o.m. 2023-10-06 t.o.m. 2024-03-06
Patrik Karlson (L), fr.o.m. 2024-03-06
25. Anna Starbrink (L)
26. Mirja Räihä (S)
27. Anna Vikström (S)
28. Samuel Gonzalez Westling (V), t.o.m. 2024-05-17
Isabell Mixter (V), fr.o.m. 2024-05-17
29. David Lång (SD), t.o.m. 2024-06-19
Christian Lindefjärd (SD), fr.o.m. 2024-09-05

Extra suppleanter

Kent Kumpula (SD) under David Perez ledighet.
Anette Rangdag (SD).
Fredrik Stenberg (S) under Björn Wiechels ledighet.

Kansli

Utskottet biträddes av ett kansli bestående av

Mikael Åsell, kanslichef

Camilla Holmén, utskottsråd

Hans Hegeland, utskottsråd

Ann-Charlott Tunved, föredragande

Cecilia Kennergren, föredragande

Elisabeth Johansson, föredragande

Katarina Stenmark, föredragande

Malcolm Pettersson, föredragande

Thomas Hagberg, föredragande

Fanny Flyborg, utskottshandläggare

Annelie Broomé, utskottsassistent

Pia Sandberg, utskottsassistent

Valter Lindmark från Finansdepartementet tjänstgjorde som extra föredragande fr.o.m. 2023-09-25 t.o.m. 2023-12-22.

Utskottets verksamhet

Inledning

Utskottet har under riksmötet hållit 56 utskottssammanträden. Sammanträdestiden uppgick till ca 36 timmar.

Under riksmötet behandlade utskottet 19 propositioner, fem skrivelser från regeringen och elva motionsyrkanden som hade väckts med anledning av dessa propositioner och skrivelser. Utskottet behandlade också fyra framställningar från Riksbanken och fyra redogörelser från Riksrevisionen. Vidare behandlade utskottet 247 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Sammanlagt lämnade utskottet 36 betänkanden och ett utlåtande till kammaren. Utskottet föreslog tre tillkännagivanden till regeringen. Utskottet lämnade sex yttranden till andra utskott. Verksamheten bestod vidare av arbete med EU-frågor, utvärdering och uppföljning samt forsknings- och framtidsfrågor. Utskottet höll sex offentliga sammanträden och genomförde två resor under riksmötet samt deltog i ett antal konferenser och möten.

Betänkanden och utlåtanden

Utskottet lämnade under riksmötet följande betänkanden och utlåtanden till kammaren:

Statens budget 2024 – Rambeslutet (FiU1)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:1 Budgetpropositionen för 2024, finansplan och skattefrågor, dvs. riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, förslag till utgiftstak för respektive år 2024–2026, förslag till beräkning av statens inkomster och utgiftsramar för 2024 samt förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler m.m. som ligger till grund för inkomstberäkningen. Utskottet behandlade också skrivelse 2022/23:128 Riksrevisionens rapport om tillämpningen av det finanspolitiska ramverket 2023.

I betänkandet behandlade utskottet dessutom följande tre propositioner:

- 2023/24:13 Vissa förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension
- 2023/24:14 Teknisk översyn av vissa nedsättningar av socialavgifterna
- 2023/24:16 Utvidgad tidsgräns för expertskatt.

Vidare behandlades 2 yrkanden i en följdmotion med anledning av proposition 2023/24:13 och ca 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Utskottet föreslog att riksdagen delvis skulle bifalla proposition 2023/24:1 punkt 22 och i övrigt bifalla propositionen och övriga propositioner. Vidare föreslog utskottet att riksdagen skulle lägga skrivelsen till handlingarna och avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns åtta reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning (FiU2)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:1 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning. Vidare behandlades fem yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens förslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns en reservation och fyra särskilda yttranden. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstod från ställningstagande när det gällde budgetbeslutet och redovisade i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (FiU3)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:1 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Vidare behandlades sex yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens förslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns fyra särskilda yttranden. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstod från ställningstagande när det gällde budgetbeslutet och redovisade i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. (FiU4)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:1 inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. Vidare behandlades två yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens förslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns ett särskilt yttrande. Ledamoten från Vänsterpartiet avstod från ställningstagande när det gällde budgetbeslutet och redovisade i stället sina överväganden i ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen (FiU5)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:1 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens förslag om anslag och om ett bemyndigande till regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2024.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2022 (FiU6)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2022/23:130 Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2022. Inga motioner väcktes med anledning av skrivelsen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga skrivelsen till handlingarna.

I betänkandet fanns ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut (FiU7)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2022/23:124 Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Nya bestämmelser om hur Sjunde AP-fonden ska lämna hållbarhetsinformation (FiU8)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:9 Nya bestämmelser om hur Sjunde AP-fonden ska lämna hållbarhetsinformation. Inga motioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens förslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisorns årliga rapport 2023 (FiU9)

I betänkandet behandlade utskottet Riksrevisionens redogörelse 2022/23:RR5 Riksrevisorns årliga rapport 2023. Inga följdmotioner väcktes med anledning av redogörelsen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga redogörelsen till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Statens budget för 2024 (FiU10)

I betänkandet sammanställde finansutskottet riksdagens beslut om statens budget för 2024.

Riksdagen biföll utskottets förslag för samtliga utgiftsområden.

Höständringsbudget för 2023 (FiU11)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:2 Höständringsbudget för 2023 och två yrkanden i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla propositionen och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

En effektivare upphandlingstillsyn (FiU12)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:3 En effektivare upphandlingstillsyn samt ett yrkande i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandet.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

EU:s kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden (FiU13)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:4 EU:s kapitaltäcknings- och krishanteringsregelverk – några förtydliganden. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ändrade belopp i euro i försäkringsrörelselagen (FiU14)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:10 Ändrade belopp i euro i försäkringsrörelselagen. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ökad motståndskraft i betalningssystemet (FiU15)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:8 Ökad motståndskraft i betalningssystemet. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.
Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om Riksbankens tillgångsköp (FiU16)

I betänkandet behandlade utskottet Riksrevisionens redogörelse 2023/24:RR6 Riksbankens tillgångsköp – dyrköpta erfarenheter.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga redogörelsen till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ny ändring av systemet för Europeiska unionens egna medel (FiU17)

I utlåtandet behandlade utskottet kommissionens förslag till ny ändring av systemet för Europeiska unionens egna medel. Utskottet ansåg att förslaget stred mot subsidiaritetsprincipen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal (FiU18)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:23 Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

I betänkandet fanns ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ersättning för Riksbankens deltagande i Internationella valutafondens (IMF) finansieringslösning avseende skuldavskrivning beträffande Somalia (FiU19)

I betänkandet behandlade utskottet framställning 2023/24:RB3 Ersättning för Riksbankens deltagande i Internationella valutafondens (IMF) finansieringslösning avseende skuldavskrivning beträffande Somalia. Inga följdmotioner väcktes med anledning av framställningen.

Utskottet föreslog dels att riksdagen delvis skulle bifalla framställningen, dels ett tillkännagivande till regeringen om överföring av medel till Riksbanken som ersättning för Riksbankens deltagande i avskrivningen av Somalias skuld till Internationella valutafonden.

I betänkandet fanns ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riktlinjer för den ekonomiska politiken (FiU20)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:100 2024 års ekonomiska vårproposition samt fyra yrkanden i följdmotioner väckta med anledning av vårpropositionen och tre yrkanden i motioner från allmänna motions tiden. Dessutom behandlade utskottet skrivelse 2023/24:96 Riksrevisionens rapport om tillämpningen av det finanspolitiska ramverket 2023.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens förslag, avslå motionsyrkandena och lägga regeringens skrivelse till handlingarna.

I betänkandet fanns fyra reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Vårändringsbudget för 2024 (FiU21)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:99 Vårändringsbudget för 2024 samt två yrkanden i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens förslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns en reservation och ett särskilt yttrande. Ledamoten från Centerpartiet avstod från ställningstagande i förslaget till riksdagsbeslut i den del som gällde ändrade anslag m.m. för 2024. Skälen till detta redovisades i det särskilda yttrandet.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Finansiell stabilitet och finansmarknadsfrågor (FiU22)

I betänkandet behandlade utskottet skrivelse 2023/24:63 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden 2023 samt ett åttiototal yrkanden i motioner från allmänna motions tiden.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga skrivelsen till handlingarna och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns 19 reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksbankens verksamhet och förvaltning 2023 (FiU23)

I betänkandet behandlade utskottet framställningarna 2023/24:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank 2023 och 2023/24:RB2 Riksbanksfullmäktiges beslut om resultatdisposition 2023 samt fullmäktiges verksamhetsberättelse. Vidare behandlades Riksrevisionens redogörelse 2023/24:RR2 om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2023. Inga följdmotioner väcktes med anledning av framställningarna och redogörelsen.

I betänkandet redovisade utskottet även sin uppföljning och utvärdering av Riksbankens verksamhet på betalningsområdet 2023.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla framställningarna och lägga redogörelsen till handlingarna. Utskottet föreslog även att riksdagen skulle

godkänna det som utskottet anförde om Riksbankens verksamhet inom betalningsområdet 2023.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Uppföljning och utvärdering av Riksbankens penningpolitik 2023 (FiU24)

Utskottet redovisade sin årligt återkommande utvärdering av Riksbankens penningpolitik och föreslog att riksdagen skulle godkänna vad utskottet anförde om penningpolitiken 2023.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Statlig förvaltning och statistikfrågor (FiU25)

I betänkandet behandlade utskottet ett tjugotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden om statlig förvaltning och statistikfrågor.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns tio reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Kommunala frågor (FiU26)

I betänkandet behandlade utskottet ett fyrtiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden om kommunala frågor.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns åtta reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Extra ändringsbudget för 2023 – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina (FiU27)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:25 Extra ändringsbudget för 2023 – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina. På förslag av regeringen beslutade riksdagen att motionstiden skulle förkortas till tio dagar. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla propositionen.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksbankens framställning om återställning av eget kapital – ändring i statens budget för 2024 (FiU28)

I betänkandet behandlade utskottet framställning 2023/24:RB4 Återställning av eget kapital.

Utskottet föreslog att riksdagen delvis skulle bifalla framställningen samt bifalla utskottets förslag om tillkännagivanden till regeringen, dels om

förutsättningar för återställning av Riksbankens eget kapital, dels om Riksbankens självfinansiering.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Prövning av ärenden enligt EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar (FiU29)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:110 Prövning av ärenden enligt EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar.

Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Årsredovisning för staten 2023 (FiU30)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2023/24:101 Årsredovisning för staten 2023 och redogörelse 2023/24:RR4 Riksrevisionens redogörelse för granskningen av Årsredovisning för staten 2023. Inga följdmotioner väcktes med anledning av skrivelsen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga skrivelsen och redogörelsen till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Samverkan om kontracykliska buffertvärden (FiU31)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:65 Samverkan om kontracykliska buffertvärden. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2019–2023 (FiU32)

I betänkandet behandlade utskottet skrivelse 2023/24:104 Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2019–2023. Inga följdmotioner väcktes med anledning av skrivelsen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga skrivelsen till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Extra ändringsbudget för 2024 – Försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina (FiU33)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:76 Extra ändringsbudget för 2024 – Försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla propositionen.
I betänkandet fanns ett särskilt yttrande.
Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Offentlig upphandling (FiU34)

I betänkandet behandlade utskottet ett femtiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24 om offentlig upphandling.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden om bl.a. hur regelverket för offentlig upphandling är utformat, sociala kriterier, djurskydd, miljökrav samt antal underleverantörer och skäliga villkor.

I betänkandet fanns fjorton reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Extra ändringsbudget för 2024 – Åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB (FiU35)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:134 Extra ändringsbudget för 2024 – Åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB. På förslag av regeringen beslutade riksdagen att motionstiden skulle förkortas till sex dagar. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla propositionen.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Extra ändringsbudget för 2024 – Ytterligare försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina (FiU36)

I betänkandet behandlade utskottet proposition 2023/24:155 Extra ändringsbudget för 2024 – Ytterligare försvarsmateriel och ekonomiskt stöd till Ukraina. På förslag av regeringen beslutade riksdagen att motionstiden skulle förkortas till elva dagar. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla propositionen.

I betänkandet fanns två särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Yttranden till andra utskott

Utskottet lämnade under riksmötet följande yttranden:

- FiU1y till konstitutionsutskottet över proposition 2022/23:119 Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner
- FiU2y till utrikesutskottet över regeringens skrivelse 2023/24:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2023
- FiU3y till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse 2023/24:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2023

- FiU4y till konstitutionsutskottet över proposition 2023/24:85 En ny lag om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärds-systemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet
- FiU5y till miljö- och jordbruksutskottet över skrivelse 2023/24:97 Nationell strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning
- FiU6y till sammansatta utrikes- och försvarsutskottet över proposition 2023/24:141 Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater.

EU-ärenden

Subsidiaritetsprövningar

Under riksmötet gjorde utskottet 17 subsidiaritetsprövningar av förslag till rättsakter från EU-kommissionen.

Utskottet ansåg att följande förslag stred mot subsidiaritetsprincipen:

- Kommissionens förslag till ny ändring av systemet för Europeiska unionens egna medel, COM(2023) 331 (utl. 2023/24:FiU17).

I följande 16 fall ansåg utskottet att förslagen inte stred mot subsidiaritetsprincipen:

1. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 806/2014 vad gäller åtgärder för tidigt ingripande, villkor för resolution och finansiering av resolutionsåtgärder, COM(2023) 226
2. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2014/59/EU vad gäller åtgärder för tidigt ingripande, villkor för resolution och finansiering av resolutionsåtgärder, COM(2023) 227
3. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2014/49/EU vad gäller insättningsgarantins omfattning, användning av medel från insättningsgarantisystem, gränsöverskridande samarbete och transparens, COM(2023) 228
4. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1286/2014 vad gäller moderniseringen av faktabladet, COM(2023) 278
5. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven (EU) 2009/65/EG, 2009/138/EG, 2011/61/EU, 2014/65/EU och (EU) 2016/97 vad gäller unionens regler om skydd för icke-professionella investerare, COM(2023) 279
6. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om transparens och integritet i klassificeringsverksamhet avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG-betyg), COM(2023) 314
7. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster och e-penningtjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiv 98/26/EG och om upphävande av direktiven (EU) 2015/2366 och 2009/110/EG, COM(2023) 366

8. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010, COM(2023) 367
9. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillhandahållande av tjänster i digital euro av betaltjänstleverantörer registrerade i medlemsstater som inte har euron som valuta och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230, COM(2023) 368
10. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en ram för åtkomst till finansdata och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010, (EU) nr 1095/2010 och (EU) 2022/2554, COM(2023) 360
11. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik, COM(2023) 402
12. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om EU:s arbetsmarknadsstatistik om företag och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 530/1999 och Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 450/2003 och (EG) nr 453/2008, COM(2023) 459
13. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1092/2010, (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010, (EU) nr 1095/2010 och (EU) 2021/523 vad gäller vissa rapporteringskrav på områdena finansiella tjänster och investeringsstöd, COM(2023) 593
14. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2016/1011 vad gäller tillämpningsområdet för reglerna för referensvärden, användningen i unionen av referensvärden som tillhandahålls av en administratör belägen i ett tredjeland och vissa rapporteringskrav, COM(2023) 660
15. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) 2021/522, (EU) 2021/1057, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/1139, (EU) 2021/1229 och (EU) 2021/1755 vad gäller ändringarna av de medel som ska avsättas till vissa program och fonder, COM(2024) 100
16. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2021/1148 vad gäller finansieringsramen och anslaget för den tematiska delen, COM(2024) 301.

Granskningar

Utskottet granskade inte något EU-dokument under riksmötet.

EU-frågor

Information

Under riksmötet informerade regeringen om EU-frågor vid 15 sammanträden enligt följande:

- Den 28 september 2023 informerade finansminister Elisabeth Svantesson utskottet om en summering av Sveriges ordförandeskap i EU, om det spanska ordförandeskapet, om reformen av EU:s ekonomiska styrning, om genomförandet av EU:s facilitet för återhämtning och resiliens, om förslag om nya egna medel och om revidering av den fleråriga budgetramen.
- Den 28 september 2023 informerade finansmarknadsminister Niklas Wykman utskottet om en summering av Sveriges ordförandeskap i EU inom finansmarknadsfrågor.
- Den 17 oktober 2023 informerade statssekreterare Christian Danielsson utskottet om en översyn av den fleråriga budgetramen.
- Den 26 oktober 2023 informerade statssekreterare Johanna Lybeck Lilja utskottet om Sveriges återhämtningsplan och om reformen av EU:s ekonomiska styrning.
- Den 16 november 2023 informerade statssekreterare Johan Almenberg utskottet om förordningen om hållbarhetsbetyg och Emirförordningen (central clearing).
- Den 23 november 2023 informerade statssekreterare Johanna Lybeck Lilja utskottet om den svenska positionen inför omröstningen om kapitaltillskott till Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling och reformen av EU:s ekonomiska styrning.
- Den 5 december 2023 informerade statssekreterare Christian Danielsson och statssekreterare Johanna Lybeck Lilja utskottet om halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen.
- Den 14 december 2023 informerade statssekreterare Johan Almenberg utskottet om ändringar i Solvens II-direktivet och om förslag om ett nytt krishanteringsramverk.
- Den 19 december 2023 informerade statssekreterare Johanna Lybeck Lilja utskottet om förhandlingarna om reformen av EU:s ramverk för ekonomisk styrning.
- Den 25 januari 2024 informerade statssekreterare Johanna Lybeck Lilja utskottet om det belgiska ordförandeskapet, reformen av EU:s ramverk för ekonomisk styrning och halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen.
- Den 29 februari 2024 informerade statssekreterare Johanna Lybeck Lilja utskottet om EU:s ramverk för ekonomisk styrning.
- Den 7 mars 2024 informerade finansmarknadsminister Niklas Wykman utskottet om ett lagstiftningspaket om stärkt investerarskydd på finansiella marknader.
- Den 30 maj 2024 informerade finansmarknadsminister Niklas Wykman utskottet om ett lagstiftningspaket om stärkt investerarskydd på finansiella marknader, ändringar i regelverket för betaltjänster och EU:s lagstiftningspaket om digital euro.
- Den 11 juni 2024 informerade statssekreterare Johanna Lybeck Lilja utskottet om stöd till Ukraina.
- Den 13 juni 2024 informerade finansmarknadsminister Niklas Wykman utskottet om ändringar i EU:s krishanteringsregelverk.

Överläggningar

Utskottet överlade med regeringen vid 13 tillfällen enligt följande:

- Den 21 september 2023 överlade utskottet med statssekreterare Johan Almenberg om ett lagstiftningspaket om stärkt investerarskydd på finansiella marknader (prot. 2023/24:4).
- Den 21 september 2023 överlade utskottet med statssekreterare Johan Almenberg om förordningen om hållbarhetsbetyg (prot. 2023/24:4).
- Den 21 september 2023 överlade utskottet med statssekreterare Johan Almenberg om delegerade akter till EU:s gröna taxonomiförordning (prot. 2023/24:4).
- Den 26 september 2023 överlade utskottet med statssekreterare Natasa Ristic Davidsson om ändring av förordningen om europeisk statistik (prot. 2023/24:5).
- Den 26 september 2023 överlade utskottet med statssekreterare Natasa Ristic Davidsson om förordningen om EU:s arbetsmarknadsstatistik om företag (prot. 2023/24:5).
- Den 28 september 2023 överlade utskottet med finansmarknadsminister Niklas Wykman om EU:s lagstiftningspaket om digital euro (prot. 2023/24:7).
- Den 28 september 2023 överlade utskottet med finansmarknadsminister Niklas Wykman om ändringar i regelverket för betaltjänster (prot. 2023/24:7).
- Den 28 september 2023 överlade utskottet med finansmarknadsminister Niklas Wykman om förordningen om ett ramverk för tillgång till finansiella data (prot. 2023/24:7).
- Den 26 oktober 2023 överlade utskottet med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om EU:s årsbudget 2024 (prot. 2023/24:14).
- Den 14 december 2023 överlade utskottet med statssekreterare Johan Almenberg om ändring i förordningen om referensvärden (prot. 2023/24:23).
- Den 29 februari 2024 överlade utskottet med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om ansvarsfrihet för kommissionen för genomförande av EU:s årsbudget 2022 (prot. 2023/24:33).
- Den 7 mars 2024 överlade utskottet med finansmarknadsminister Niklas Wykman om kapitalmarknadsunionen (prot. 2023/24:35).
- Den 11 juni 2024 överlade utskottet med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om EU:s årsbudget 2025 (prot. 2023/24:55).

Information under utskottssammanträden

Under riksmötet fick utskottet muntlig information vid ett antal sammanträden, utöver vad som redovisats i avsnittet EU-frågor, enligt följande:

- Den 28 september 2023 informerade finansminister Elisabeth Svantesson, bistånds- och utrikeshandelsminister Johan Forssell och förste vice

riksbankschef Anna Broman finansutskottet och utrikesutskottet inför Internationella valutafondens och Världsbankens årsmöten.

- Den 3 oktober 2023 informerade riksbanksfullmäktiges ordförande Bo Broman och vice ordförande Tomas Eneroth utskottet om aktuella riksbanksfrågor.
- Den 5 oktober 2023 informerade Ekonomistyrningsverkets biträdande prognoschef Ann-Sofie Öberg och Nordeas chefsanalytiker Torbjörn Isaksson utskottet inför den öppna utfrågningen om den aktuella penningpolitiken.
- Den 24 oktober 2023 informerade riksbankschef Erik Thedéen utskottet om en analys av Riksbankens finansiella ställning, intjäningsförmåga och långsiktiga kapitalbehov.
- Den 7 december 2023 informerade riksrevisor Helena Lindberg utskottet om Riksrevisionens granskning av Riksbankens användning av tillgångsköp.
- Den 25 januari 2024 informerade Sjunde AP-fondens vd Pål Bergström utskottet om Sjunde AP-fondens hållbarhetsarbete.
- Den 8 februari 2024 informerade riksbankschef Erik Thedéen utskottet om Riksbankens yttrande med anledning av Riksrevisionens granskning av bankens tillgångsköp samt vissa frågor om Riksbankens balansräkning.
- Den 8 februari 2024 informerade riksrevisor Helena Lindberg med medarbetare utskottet om regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket 2023 (RiR 2023:24).
- Den 5 mars 2024 informerade riksbanksfullmäktiges presidium genom ordförande Bo Broman och vice ordförande Tomas Eneroth utskottet om Riksbankens årsredovisning och fullmäktiges verksamhetsberättelse 2023.
- Den 5 mars 2024 kommenterade Business Swedens chefsekonom Lena Sellgren och Swedbanks prognoschef Andreas Wallström Riksbankens aktuella penningpolitik och gav sina reflektioner över inflations- och ränteutvecklingen.
- Den 7 mars 2024 informerade finansmarknadsminister Niklas Wykman med medarbetare utskottet om regeringens arbete med ränteskillnadsersättningen.
- Den 21 mars 2024 informerade Riksrevisionens årliga revisor Charlotte Ehrengren och jurist Linda Feiff utskottet om Riksrevisionens granskning av Riksbankens årsredovisning.
- Den 21 mars 2024 informerade vice riksbankschef Aino Bunge med medarbetare utskottet om Riksbankens betalningsrapport och redogörelse om betalningsinfrastrukturen.
- Den 9 april 2024 höll utskottet ett gemensamt sammanträde tillsammans med utrikesutskottet inför Internationella valutafondens (IMF) och Världsbankens vårmöten. Finansminister Elisabeth Svantesson informerade utskotten om det världsekonomiska läget och IMF:s policyrekommendationer. Riksbankschef Erik Thedéen informerade utskotten om aktuella IMF-frågor, och bistånds- och utrikeshandelsminister Johan Forssell informerade utskotten om aktuella världsbanksgruppsfrågor.

- Den 11 april 2024 informerade Marcus Mossfeldt och Hovick Shahnazarian från sekretariatet för Långtidsutredningen 2023 utskottet om utredningens huvudbetänkande.
- Den 14 maj 2024 informerade vice riksbankschef Aino Bunge och chefen för avdelningen för betalningar Christina Weishammar utskottet om Riksbankens övervakning av kontantförsörjningen och om arbetet med e-kronan.
- Den 30 maj 2024 informerade finansmarknadsminister Niklas Wykman utskottet om arbetet mot bankbedrägerier.

Information under utskottsbesök

- Den 26 oktober 2023 besökte utskottet Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).
- Den 6 mars 2024 besökte utskottet Riksbanken.

Utskottets granskning av Riksbanken

Riksbanken har ett starkt grundlagsfäst oberoende som stärktes ytterligare med den nya riksbankslagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2023. Oberoendet ställer höga krav på den demokratiska granskningen av Riksbanken, och finansutskottet har här en central roll. Också förutsättningarna för finansutskottets granskning av Riksbanken har stärkts med den nya lagstiftningen och med de utökade resurser som utskottet fått för granskningsuppdraget. Under verksamhetsåret fortsatte arbetet med att utveckla finansutskottets uppföljning och utvärdering av Riksbankens verksamhet.

I utskottet fanns det under verksamhetsåret en arbetsgrupp för riksbanksfrågor som bestod av följande ledamöter: Ingela Nylund Watz (S), Dennis Dioukarev (SD), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V) som ersattes av Ida Gabriellsson (V) fr.o.m. januari 2024, Martin Ådahl (C), Yusuf Aydin (KD), Cecilia Rönn (L) och Janine Alm Ericson (MP).

Finansutskottet har redovisat sin årliga uppföljning och utvärdering av Riksbankens penningpolitik i betänkande 2023/24:FiU24 Uppföljning och utvärdering av penningpolitiken 2023. Centrum för penningpolitik och finansiell stabilitet vid Stockholms universitet har genomfört en oberoende utvärdering av penningpolitiken 2023 som presenterats i rapporten 2023/24:RFR15 Svensk penningpolitik 2023. Rapporten var ett viktigt underlag för utskottets utvärdering av penningpolitiken.

Utskottet har under året även följt upp och utvärderat delar av Riksbankens verksamhet på betalningsområdet. Underlag för den granskningen har varit dels Riksbankens betalningsrapport 2024, dels en särskild redogörelse som utskottet begärt från Riksbanken enligt 11 kap. 2 § riksbankslagen (TIPS-samarbetets centrala delar och Riksbankens avvecklingstjänst för omedelbara betalningar, dnr FIU-1.8.5-11632023/24). Utvärderingen av betalningsområdet behandlas i ett särskilt avsnitt i utskottets betänkande 2023/24:FiU23

Riksbankens verksamhet och förvaltning 2023 som i övrigt behandlar Riksbankens årsredovisning och förvaltning 2023.

Under året har utskottet beslutat om nya rutiner för uppföljning av riksbanksfullmäktiges och riksbanksdirektionens innehav av finansiella instrument samt för fullmäktiges bisysslor.

Som en del i arbetet med att utveckla finansutskottets granskning av Riksbanken beslutade utskottet att sammanställa en forskningsöversikt om den demokratiska granskningen av centralbanker (2023/24:RFR8 Den demokratiska granskningen av centralbanker – En forskningsöversikt).

Under verksamhetsåret anordnades för utskottets ledamöter en serie fördjupande kunskapsseminarier om Riksbankens verksamhet med inbjudna gästföreläsare. Vidare togs under året fram en ny ordning för omvärldsbevakning på områden relevanta för finansutskottets granskning av Riksbanken.

Arbetet med att utveckla kommunikationen om finansutskottets granskning av Riksbanken har också fortsatt. Under riksmötet publicerades bl.a. nya sidor på riksdagens webbplats om utskottets granskning av Riksbanken.

Utskottet har under verksamhetsåret också anordnat flera offentliga sammanträden med utfrågningar av Riksbankens direktion. Två av dessa utfrågningar handlade om Riksbankens aktuella penningpolitik medan en utfrågning rörde Riksbankens årsredovisning för 2023. En utfrågning anordnades också med anledning av forskningsrapporten Svensk penningpolitik 2023 (2023/24:RFR15) som utskottet beställt. Mer information om det ges under rubriken Offentliga sammanträden.

Offentliga sammanträden

Under riksmötet anordnade utskottet följande sex offentliga sammanträden:

- Den 19 september 2023 höll utskottet ett offentligt sammanträde om Riksrevisorns årliga rapport 2023 och Riksrevisionens uppföljningsrapport 2023 (se bet. 2023/24:FiU9). Medverkande vid utfrågningen var riksrevisor Helena Lindberg.
- Den 17 oktober 2023 höll utskottet ett offentligt sammanträde om den aktuella penningpolitiken (se 2023/24:RFR1). Medverkande vid utfrågningen var riksbankschef Erik Thedéen, förste vice riksbankschef Anna Breman och vice riksbankscheferna Aino Bunge, Per Jansson och Martin Flodén.
- Den 6 februari 2024 höll utskottet ett offentligt sammanträde om finansiell stabilitet i en osäker omvärld och om hur Sverige påverkas (se 2023/24:RFR10). Medverkande vid utfrågningen var finansmarknadsminister Niklas Wykman, riksbankschef Erik Thedéen, riksgäldsdirektör Karolina Ekholm och Finansinspektionens generaldirektör Daniel Barr.
- Den 12 mars 2024 höll utskottet ett offentligt sammanträde om Riksbankens årsredovisning 2023 och den aktuella penningpolitiken (se 2023/24:RFR13). Medverkande vid utfrågningen var riksbankschef Erik

Thedéén, förste vice riksbankschef Anna Breman och vice riksbankscheferna Per Jansson, Aino Bunge och Martin Flodén.

- Den 21 maj 2024 höll utskottet ett offentligt sammanträde om Finanspolitiska rådets rapport Svensk finanspolitik 2024 (se 2023/24:RFR17). Medverkande vid utfrågningen var Finanspolitiska rådets ordförande Lars Heikensten, finansminister Elisabeth Svantesson och riksrevisor Helena Lindberg.
- Den 28 maj 2024 höll utskottet ett offentligt sammanträde om penningpolitiken 2023 med Riksbankens direktion och forskare (se 2023/24:RFR18 och bet. 2023/24:FiU24). Medverkande vid utfrågningen var riksbankschef Erik Thedéen, förste vice riksbankschef Anna Breman, vice riksbankscheferna Per Jansson och Aino Bunge samt professor John Hassler, professor Per Krusell och professor Roine Vestman från Stockholms universitet.

Forsknings- och framtidsfrågor

Den 18 april 2024 hölls i riksdagen en forskningsdag knuten till utskotten. Arrangemanget bestod av en utskottsspecifik del och en gemensam del. I den utskottsspecifika delen medverkade professor Karl Walentin från Uppsala universitet. Han redogjorde för sin underlagsrapport till Långtidsutredningen 2023: Penning- och finanspolitisk konjunkturstabilisering. Under den gemensamma delen, för vilken talmannen stod värd, hölls ett seminarium med fokus på artificiell intelligens och dess möjligheter och begränsningar. Där höll sex forskare anföranden, och därefter fördes ett panelsamtal mellan medverkande forskare och riksdagsledamöter.

Utrikes resor

Under riksmötet genomförde utskottet två studieresor:

- Den 8–11 maj 2024 reste en delegation till Kiev och Borodjanka i Ukraina. Syftet med resan var att fördjupa förståelsen för effekterna av Rysslands fullskaliga anfallskrig i Ukraina. I delegationen ingick Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Charlotte Quensel (SD), Ilona Szatmári Waldau (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), Janine Alm Ericson (MP) och Cecilia Rönn (L)
- Den 2–6 september 2024 reste en delegation till Riga i Lettland och Vilnius i Litauen för att bl.a. orientera sig om den ekonomiska utvecklingen i de två länderna med ett särskilt fokus på frågor om cybersäkerhet och stabilitet i infrastrukturen för centrala finansiella system. Även frågor om samarbeten mot penningtvätt och andra former av ekonomisk brottslighet studerades. I delegationen ingick Edward Riedl (M), Jan Ericson (M), David Perez (SD), Martin Ådahl (C), Yusuf Aydin (KD) och Adam Reuterskiöld (M). Utöver dessa deltog två tjänstepersoner från finansutskottets kansli.

Utskottet deltog vidare i ett antal internationella möten och konferenser enligt följande:

- Den 9 oktober 2023 deltog Jan Ericson (M) i IMF och Världsbankens parlamentarikerdagar i Marrakech, Marocko.
- Den 12–13 februari 2024 deltog Mikael Damberg (S) och en tjänsteperson i SESS-konferensen i Bryssel, Belgien.
- Den 3–4 april 2024 deltog Ida Drougge (M), Eva Lindh (S) och en tjänsteperson i OECD:s parlamentarikerdagar i Paris, Frankrike.
- Den 15–16 april 2024 deltog Adam Reuterskiöld (M), Andreas Lennkvist Manriquez (V) och en tjänsteperson i IMF:s och Världsbankens parlamentarikerdagar i Washington D.C., USA.